

In Beeld: Deskundigen aan het woord

Korte omschrijving werkvorm

U bekijkt met de leerlingen een fragment uit De Wereld Draait Door. De leerlingen vullen tijdens of na het bekijken van dit fragment de kijkvragen in. U bespreekt nadien met hen de antwoorden op de kijkvragen.

Leerdoel

Leerlingen kunnen de mogelijke oorzaken en de gevolgen voor de rechtsstaat van de moord op advocaat Derk Wiersum beter duiden.

Bron

- Uitzending De Wereld Draait Door, 19 september 2019. <https://dewerelddraaitdoor.bnnvara.nl/media/691464> (vanaf 5:10 tot 22:20)
- Uitzending Nieuwsuur, 18 september 2019. <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2302352-liquidatie-advocaat-wiersum-om-wil-kroongetuigen-blijven-gebruiken.html>

Duur

ca 45 minuten

Handleiding

1. Kopieer de kijkvragen. Versie A is voor vmbo en versie B is voor havo/vwo.
2. Zet het filmpje alvast klaar op uw digibord: <https://dewerelddraaitdoor.bnnvara.nl/media/691464>
3. Leid het onderwerp in. Wat is er precies gebeurd?
Toelichting: Op woensdag 18 september werd advocaat Derk Wiersum in zijn eigen straat doodgeschoten. Hij verdedigde kroongetuige Nabil B. die in een grote liquidatiezaak cruciale verklaringen heeft afgelegd tegen de criminele organisatie van de voortvluchtige veelvoudig moordverdachte Ridouan T. Het politieonderzoek is nog gaande, maar het vermoeden bestaat dat Derk Wiersum gedood is omdat hij een kroongetuige in deze zaak adviseerde. Dit is de eerste keer dat een strafadvocaat in Nederland om die reden wordt geliquideerd.
4. Deel de kijkvragen uit en geef de leerlingen de mogelijkheid om de kijkvragen bij het fragment te lezen.
5. Bekijk gezamenlijk het fragment uit de uitzending van De Wereld Draait Door van 19 september 2019 (minuten 5.10 - 22.20).
6. Geef de leerlingen een paar minuten de tijd om de vragen in te vullen.
7. Bespreek met de klas de antwoorden op de kijkvragen. Het antwoordmodel van de kijkvragen vindt u steeds na de kijkvragen van het betreffende niveau.

Kijkvragen A

‘De Wereld Draait Door’ uitzending 18-9-2019

1. Misdaadjournalist Wouter Laumans noemt de moord op Wiersum ‘next level’. Wat bedoelt hij hiermee?

.....

.....

.....

2. Burgemeester van Amsterdam Femke Halsema zegt: ‘dit is een heel belangrijk beroep in onze rechtsstaat’. Waarom zijn advocaten zo belangrijk in een rechtsstaat?

.....

.....

.....

.....

3. NRC-journalist Jan Meeus zegt: ‘Nederland is naïef’. Waarom vindt Meeus Nederland naïef?

.....

.....

.....

.....

4. Er wordt telkens gesproken over een kroongetuige. Wat is een kroongetuige?

.....

.....

.....

.....

5. Minister Grapperhaus zegt: ‘Dit is een aanslag op onze rechtsstaat.’ Wat is een rechtsstaat?

.....

.....

.....

.....

6. Waarom wilde Derk Wiersum niet beveiligd worden?

.....

.....

.....

Antwoordvel A

'De Wereld Draait Door' uitzending 18-9-2019

1. Het is nog niet eerder voorgekomen dat een advocaat werd neergeschoten. Het is niet een crimineel die neergeschoten is, maar een onschuldig iemand.
2. In een rechtsstaat heeft iedereen recht op een eerlijk proces. Iedereen moet bijgestaan kunnen worden door een advocaat. Als dat niet mogelijk is, doordat advocaten bang zijn vermoord te worden, dan is er geen eerlijk proces mogelijk.
3. Nederland is volgens Meeus distributiecentrum van de cocaïne in West-Europa. De Nederlandse overheid weet dit. Dit zorgt ervoor dat er veel grote criminelen, die niet bang zijn geweld te gebruiken, in Nederland opereren. De familie van de kroongetuige had jaren geleden voorspeld dat dit zou kunnen gebeuren. Nederland is er volgens Meeus niet op voorbereid om te voorkomen dat er een advocaat wordt vermoord.
4. Een kroongetuige is een verdachte die tegen medeverdachte(n) getuigt en daarvoor strafvermindering in het vooruitzicht gesteld krijgt. (Van Dale)
5. Een rechtsstaat is een staat waarin vrijheid, rechtszekerheid en rechtsgelijkheid voor de burger heel belangrijk zijn. Bovendien geniet de burger bescherming van zijn rechten en vrijheden, tegen medeburgers én tegen de overheid.
6. Derk Wiersum wist dat het proces van de grote liquidatiezaak wel meer dan 10 jaar zou kunnen duren. Hij heeft de afweging gemaakt dat hij geen leven wilde waarin hij al die tijd met zijn gezin beveiligd zou worden. Ook omdat hij niet wist of de beveiliging wel voldoende zou zijn.

Kijkvragen B

'De Wereld Draait Door' uitzending 18-9-2019

1. Burgemeester van Amsterdam Femke Halsema zegt: 'dit is een heel belangrijk beroep in onze rechtsstaat'. Waarom zijn advocaten zo belangrijk in een rechtsstaat?

Beargumenteer je antwoord.

.....

.....

.....

.....

2. NRC-journalist Jan Meeus zegt: 'Nederland is naïef'. Waarom vindt Meeus Nederland naïef?

.....

.....

.....

.....

3. Advocaat Wout Morra vraagt zich af of we naïef of laks zijn. Wat is jouw mening hierover?

.....

.....

.....

.....

4. Er wordt telkens gesproken over een kroongetuige. Wat is een kroongetuige?

.....

.....

.....

.....

5. Minister Grapperhaus zegt: 'Dit is een aanslag op onze rechtsstaat.' Wat is een rechtsstaat?

.....

.....

.....

.....

6. De rechtsstaat kent vier kenmerken: grondrechten, scheiding der machten, het legaliteitsbeginsel en onafhankelijke rechtspraak. Welk kenmerken worden volgens Grapperhaus aangevallen? Leg uit waarom.

.....

.....

.....

.....

7. Waarom denkt men dat Derk Wiersum niet beveiligd wilde worden? Beargumenteer je antwoord.

.....

.....

.....

.....

8. Misdaadjournalist Wouter Laumans zegt dat deze moord op twee manieren ondermijnend werkt. Op welke twee manieren?

.....

.....

.....

.....

9. Misdaadjournalist Paul Vugts van het Parool zegt ten slotte dat: 'instituties moeten doorgaan.' Welke instituties bedoelt hij?

.....

.....

.....

.....

Antwoordvel B

'De Wereld Draait Door' uitzending 18-9-2019

1. In een rechtsstaat heeft iedereen recht op een eerlijk proces. Iedereen moet bijgestaan kunnen worden door een advocaat. Als dat niet mogelijk is, doordat advocaten bang zijn vermoord te worden, dan is er geen eerlijk proces mogelijk.
2. Nederland is volgens hem het distributiecentrum van cocaïne in West-Europa. De Nederlandse overheid weet dit. Dit zorgt ervoor dat er veel grote criminelen, die niet bang zijn geweld te gebruiken, in Nederland actief zijn. De familie van de kroongetuige had jaren geleden voorspeld dat dit zou kunnen gebeuren. Nederland is er volgens hem niet op toegerust dat we kunnen voorkomen dat er een advocaat wordt vermoord.
3. Eigen mening. Als Nederland laks is dan wisten ze het wel, maar hebben ze niet gehandeld.
4. Een kroongetuige is een verdachte die tegen medeverdachte(n) getuigt en daarvoor strafvermindering in het vooruitzicht gesteld krijgt. (Van Dale)
5. Een rechtsstaat is een staat waarin vrijheid, rechtszekerheid en rechtsgelijkheid voor de burger heel belangrijk zijn. Bovendien geniet de burger bescherming van zijn rechten en vrijheden, tegen medeburgers én tegen de overheid.
6. Onafhankelijke rechtspraak wordt geschonden. Rechters kunnen hierdoor bang worden om iemand te veroordelen. Ook wordt het grondrecht dat iedereen recht heeft op een eerlijk proces dan niet meer gegarandeerd. Advocaten kunnen bang worden om iemand te verdedigen of bij te staan.
7. Derk Wiersum wist dat het proces van de grote liquidatiezaak wel 10 jaar zou duren, langer waarschijnlijk. Hij heeft de afweging gemaakt dat hij geen leven wilde waarin hij al die tijd met zijn gezin beveiligd zou worden. Ook omdat hij niet wist of de geboden beveiliging wel uitkomst zou bieden.
8. Ten eerste is het ondermijnend als advocaten en rechters hierdoor bang worden, omdat er dan geen eerlijk proces meer kan plaatsvinden. Ten tweede is het ondermijnend als burgers het vertrouwen verliezen in de rechtsstaat als een goede manier om misdaad aan te pakken. Het gevaar dreigt dat burgers een politiestaat willen, waarin verdachten minder rechten hebben.
9. Hij bedoelt dat onder meer de advocatuur, rechtbanken, politie, media en het Openbaar Ministerie moeten doorgaan. Zij moeten allemaal gewoon doorgaan met hun werk en zich niet bang laten maken door criminelen.